

บันทึก

เรื่อง ทาริอกรณียบุคคลคนเดียวดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการ
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในขณะเดียวกันสองตำแหน่ง

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่กค ๕๑๐๐/๑๐๗๔ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า “ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นรองประธานกรรมการผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ อธิบดีกรมสรรพากร ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยในจำนวนนี้อย่างน้อยต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเงินหรือการบัญชี หรือกฎหมายด้านละหนึ่งคน

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้จัดการเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีจำเป็น ประธานกรรมการจะแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการเพิ่มขึ้นอีกคนหนึ่งก็ได้”

ปรากฏว่าในขณะนี้ ตำแหน่งนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยและตำแหน่งนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย คือ ดร.วัลลภ สุวรรณดี เป็นบุคคลคนเดียวทั้งนี้ กองทุนฯ จึงใคร่ขอทราบแนวทางการนับองค์ประชุมของคณะกรรมการดังนี้

๑. ดร.วัลลภ สุวรรณดี อยู่ในตำแหน่งกรรมการทั้งสองตำแหน่งได้หรือไม่

๒. หากอยู่ได้ทั้งสองตำแหน่ง เมื่อมีการนับคะแนนเสียงชี้ขาดผลการประชุมจะนับคะแนนเสียงได้หนึ่งหรือสองเสียง

๓. เพื่อให้การนับองค์ประชุมมีจำนวนครบสมบูรณ์ ดร.วัลลภ สุวรรณดี จะมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงมาไปปฏิบัติหน้าที่แทนในตำแหน่งกรรมการตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดได้หรือไม่ประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๔) ได้รับฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้แทนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สรุปข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้ว่า สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยเป็นสมาคมที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีวัตถุประสงค์

ในการร่วมมือ ส่งเสริมและประสานงานในระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนด้วยกัน ส่วนสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ในการร่วมมือและประสานงานในการพัฒนาการจัดการศึกษาภาคเอกชนในสถานศึกษาเอกชน โดย ดร.วัลลภ สุวรรณดี ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยอยู่ก่อนที่จะได้รับการเลือกตั้งให้เป็นนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย จึงมีผลทำให้ ดร.วัลลภ สุวรรณดี ดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพร้อมกันทั้งสองตำแหน่ง ซึ่งในทางปฏิบัติเท่าที่ผ่านมาเมื่อมีการประชุมคณะกรรมการ ดร.วัลลภ สุวรรณดี จะลงชื่อกรรมการในฐานะนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยเพียงตำแหน่งเดียว และเนื่องจากการวินิจฉัยของที่ประชุมได้มีการลงมติเป็นเอกฉันท์มาโดยตลอด จึงยังไม่มีปัญหาในการนับคะแนนเสียงแต่อย่างใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๔) ได้พิจารณาข้อหารือของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประกอบกับข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ดร.วัลลภ สุวรรณดี อยู่ในตำแหน่งกรรมการทั้งสองตำแหน่งได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๑๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประกอบด้วยกรรมการสองประเภท คือ กรรมการโดยตำแหน่งประเภทหนึ่ง โดยกฎหมายได้ระบุตำแหน่งไว้โดยตรงไม่ต้องมีการแต่งตั้งอีกซึ่งเมื่อบุคคลใดก็ตามเข้าดำรงตำแหน่งตามที่มาตรา ๑๔ ได้กำหนดไว้ บุคคลนั้นจะมีฐานะเป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการทันที ส่วนกรรมการอีกประเภทหนึ่ง คือ กรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจะต้องมีการพิจารณาเลือกสรรจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะทำหน้าที่กรรมการด้วยการระบุชื่อบุคคลไว้เป็นราย ๆ ไป และการที่มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยและนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ก็เพราะสมาคมทั้งสองสมาคมเกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงเป็นผู้ทราบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ

^๑ มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ อธิบดีกรมสรรพากร ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยและนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยในจำนวนน้อยอย่างน้อยต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเงินหรือการบัญชี หรือกฎหมาย ด้านละหนึ่งคน

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้จัดการเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีจำเป็น ประธานกรรมการจะแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการเพื่อขึ้นอีกคนหนึ่งก็ได้

การศึกษา และเป็นผู้อยู่ในฐานะที่จะให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุม คณะกรรมการ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ การประชุมของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงควรมีนายกสมาคมทั้งสองสมาคมเข้าร่วมประชุมด้วย ดังนั้น เมื่อ ดร.วัลลภ สุวรรณดี ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกสมาคมทั้งสองสมาคม ดร.วัลลภ สุวรรณดี จึงต้องปฏิบัติหน้าที่และมีฐานะเป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการในฐานะนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แห่งประเทศไทยและในฐานะนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยทั้งสอง ตำแหน่ง

ประเด็นที่สอง หาก ดร.วัลลภ สุวรรณดี อยู่ในตำแหน่งกรรมการได้ทั้งสอง ตำแหน่งการนับคะแนนเสียงชี้ขาดผลการประชุมจะนับคะแนนเสียงได้หนึ่งหรือสองเสียง นั้น เห็น ว่า มาตรา ๑๗ วรรคสาม^๒ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้ บัญญัติให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน จึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาอย่างไรจึง นับเป็นกรรมการคนหนึ่งเพื่อที่จะได้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ซึ่งในปัญหาดังกล่าวได้ให้ ความเห็นไว้แล้วในข้อหารือประเด็นที่หนึ่งที่ว่าในการพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการใน ส่วนของกรรมการโดยตำแหน่งนั้น จะต้องพิจารณาดำแหน่งของบุคคลนั้น ๆ เป็นสำคัญ แม้ว่า บุคคลนั้นจะดำรงตำแหน่งเกินกว่าหนึ่งตำแหน่งก็ตาม ดังนั้น เมื่อ ดร.วัลลภ สุวรรณดี สามารถ ดำรงตำแหน่งกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการได้ทั้งสองตำแหน่ง และเมื่อเกิดกรณีที่ต้องมี การวินิจฉัยโดยที่ประชุมของคณะกรรมการ ปัญหาที่ว่าจะต้องนับคะแนนเสียงของ ดร.วัลลภ สุวรรณดี เป็นจำนวนเท่าใดนั้น จะต้องพิจารณาว่า ดร.วัลลภ สุวรรณดี ประสงค์จะเข้าร่วมประชุม ในคณะกรรมการในฐานะใด หาก ดร.วัลลภ สุวรรณดี เข้าร่วมประชุมในฐานะนายกสมาคมใด สมาคมหนึ่ง ก็จะต้องนับคะแนนเสียงของ ดร.วัลลภ สุวรรณดี เพียงเสียงหนึ่งในการลงคะแนน และหาก ดร.วัลลภ สุวรรณดี เข้าร่วมประชุมในฐานะนายกสมาคมทั้งสองสมาคม ในการนับ คะแนนเสียงจะต้องนับเป็นจำนวนสองเสียง ตามจำนวนตำแหน่งที่ ดร.วัลลภ สุวรรณดี เข้าร่วม ประชุม

ประเด็นที่สาม เพื่อให้การนับองค์ประชุมมีจำนวนครบสมบูรณ์ ดร.วัลลภ สุวรรณดี จะมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงมาไปปฏิบัติหน้าที่แทนในตำแหน่งกรรมการ ตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดได้หรือไม่ประการใด นั้น เห็นว่า เมื่อมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ

^๒ มาตรา ๑๗ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ กรรมการที่มาประชุมเลือกรองประธานกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธาน กรรมการทั้งสองไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็น ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการ ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้กำหนดตำแหน่งกรรมการโดยตำแหน่งไว้โดยมิได้บัญญัติให้กรรมการโดยตำแหน่งสามารถมอบหมายผู้แทนเพื่อเข้าร่วมประชุมในฐานะกรรมการได้ แสดงให้เห็นว่ากฎหมายประสงค์จะอาศัยฐานะของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มาประกอบกันขึ้นเป็นคณะกรรมการเพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดร.วัลลภ สุวรรณดี จึงไม่สามารถมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงมาไปปฏิบัติหน้าที่แทนในตำแหน่งกรรมการตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดได้

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๔๓